

LUNDS
UNIVERSITET

Filosofiska institutionen

Exempel på tentamina i Praktisk filosofi: Grundkurs

I detta häfte hittar du exempel på tentamina som lämpar sig bra att öva sig på inför skrivningarna. Det är viktigt att vara medveten om att frågorna som kommer på tentamina kan variera från år till år.

Postadress
Box 192,
221 00 Lund

Besöksadress
LUX
Helgonavägen 3, vån 4 och 5

Telefon
046-222 75 90
046-222 00 00

Fax
046-222 44 24

E-post
fil@fil.lu.se

Webbadress
www.fil.lu.se

LUNDS
UNIVERSITET

Examinerande lärare: Dan E

Varje fråga betygssätts från 0-10. Siffrorna står för i hur hög grad mått i tiotal procent som svaret uppfyller kvalitetskraven. 2 motsvarar alltså 20%, 8 motsvarar 80% och 10 motsvarar 100% nöjdhet med kvaliteten i svaret.

Bokstavsbetygen A till E bör alltså förstås i procentsatser. För att bli godkänt krävs att svaret till minst 50% uppfyller kvalitetskraven. A står för minst 90%, B för minst 80%, C för minst 70%, D för minst 60% och E för minst 50%.

Sammanlagt kan man alltså på **hela tentan** få 60. För A krävs minst 54, för B 48, för C 42, för D 36 och för E krävs minst 30.

Tentamen i praktisk filosofi:

Moralfilosofins historia

FPRA12, FPPA01 , FPRB04 ,

2015-10-02

Norman: *The Moral Philosophers*:

1. Förklara skillnaden mellan substantiell etik och metaetik. Vad menar Norman är förklaringen till att så många filosofer på 1900-talet företrädesvis sysslat med metaetik? Vad anser Norman om distinktionen?
2. Förklara vad Platons idélära går ut på. Vilken var Aristoteles' inställning till idéläran som grund för moralisk kunskap.
3. Redogör för Aristoteles' doktrin om den gyllene medelvägen.
4. Redogör för Humes teori om moraliska dygder.
5. Vad menar Norman när han säger att Kants universaliserbarhetskrav är ett konsistens- och opersonlighetskrav, men inget opartiskhetskrav?

Det tre artiklarna:

6. Harry G Frankfurt har en hierarkisk modell av viljan. Beskriv hans modell. När kan man tala om fri vilja enligt denna modell?

LYCKA TILL!

Obs! Du måste uppvisa giltig legitimation!

Saknar Du giltig legitimation vid tentamenstillfället får Du inte tentera.

Tentamen

Kritiskt tänkande och tillämpad etik

Kurs: FPRA: 12

Datum: 31 oktober 2018

Examinerande lärare: Henrik Andersson

Maxpoäng: 40p. För E krävs 20p. För D krävs 24p. För C krävs 28p. För B krävs 32.
För A krävs 36p.

Språk: svenska eller engelska.

DEL A: TILLÄMPAD ETIK

- 1 (3p) Redogör för principen om lika hänsyn till intressen och hur Singer använder den i sin diskussion om rasism.
- 2 (3p) Vad anser Singer om distinktionen mellan passiv och aktiv eutanasi? Och vad anser han om läran/doktrinen om dubbel effekt?
- 3 (4p) Hur resonerar Singer när han säger att de rika nationerna har det största ansvaret för att stoppa klimatförändringen?
- 4 (5p) Presentera Thomsons violinistexempel. Vad är poängen med exemplet? Hur bemöter Singer det? Argumentera även för din åsikt.
- 5 (5p) Hur argumenterar Singer för att vi har en skyldighet att hjälpa folk som lever i absolut fattigdom? Redogör för två möjliga invändningar som Singer presenterar och förklara hur han sedan bemöter dessa invändningar.

DEL B: KRITISKT TÄNKANDE

1. (3p) Vad innebär det att ett argument har premisser som är:
(a) acceptabla, (b) relevanta och (c) adekvata?
Ge ett exempel på argument där premisserna inte tillfredsställer (a), ett exempel på ett argument där premisserna inte tillfredsställer (b) samt ett exempel där premisserna inte tillfredsställer (c).
2. (3p) Redogör för en teori om språklig betydelse.
3. (4p) Redogör för tre olika typer av definitioner samt två metoder till att ge definitioner. Ge även exempel.
4. (3p) Vad bör man tänka på när man utvärderar ett argument där premissen hänvisar till en auktoritet?

Tentan fortsätter på nästa sida!

5. (4p) Är följande argument deduktivt giltiga? Motivera ditt svar.
- (i) Om livet är heligt så är det fel att utföra abort. Livet är inte heligt och alltså är det inte fel att utföra abort.
 - (ii) Om det är en plikt att skänka pengar till människor som är döende på grund av fattigdom så finns det också plikt att skänka pengar till människor som lever obekväma liv på grund av fattigdom. Det finns inte en plikt att skänka pengar till människor som lever obekväma liv på grund av fattigdom. Alltså så är det inte en plikt att skänka pengar till människor som är döende i fattigdom.
6. (3p) Förklara vad följande begrepp innebär. Ge även exempel:
- (i) falsk dikotomi, (ii) analytiskt påstående (eng. analytic statement), (iii) halmdocka (eng. straw man), (iv) ad hominem och (v) guilt by association, (vi) nödvändigt villkor

Lycka till!

Tentamen

Kritiskt tänkande och tillämpad etik

Kurs: FPRA: 12

Datum: 7 december 2018

Examinerande lärare: Henrik Andersson

Maxpoäng: 40p. För E krävs 20p. För D krävs 24p. För C krävs 28p. För B krävs 32.
För A krävs 36p.

Språk: svenska eller engelska.

DEL A: TILLÄMPAD ETIK

- 1 (3p) Förklara likheter och skillnader mellan hedonistisk utilitarism och preferensutilitarism.
- 2 (3p) Förklara distinktionen Singer gör mellan "homo sapiens" och "person". Varför är detta en viktig distinktion att göra enligt Singer?
- 3 (3p) Vilken åsikt har Singer om frivillig eutanasi och hur motiverar han sin åsikt?
- 4 (3p) Redogör för principen om lika hänsyn till intressen och hur Singer använder den i sin diskussion om rasism.
- 5 (4p) Presentera Thomsons violinistexempel. Vad är poängen med exemplet? Vilken åsikt har Singer om det? Vad är din åsikt om det?
- 6 (4p) Hur argumenterar Singer för att vi har en skyldighet att hjälpa folk som lever i absolut fattigdom. Presentera även två motargument till Singers position.

DEL B: KRITISKT TÄNKANDE

1. (3p) Vad innebär det att ett argument har premisser som är:
(a) acceptabla, (b) relevanta och (c) adekvata?
Ge ett exempel på argument där premisserna inte tillfredsställer (a), ett exempel på ett argument där premisserna inte tillfredsställer (b) samt ett exempel där premisserna inte tillfredsställer (c).
2. (3p) Redogör för koherensteorin.
3. (4p) Redogör för tre olika typer av definitioner samt två metoder till att ge definitioner. Ge även exempel.
4. (3p) Vad är skillnaden mellan ett deduktivt argument och ett induktivt argument?

Tentan fortsätter på nästa sida!

5. (4p) Är följande argument deduktivt giltiga? Motivera ditt svar.

Om Sverige skänker pengar till U-länder så blir Sverige fattigare. Om Sverige blir fattigare så kommer Sverige bli ett U-land. Alltså, om Sverige skänker pengar till U-länder så kommer Sverige bli ett U-land.

Om klimatförändringen är vårt fel så har vi ett ansvar att stoppa klimatförändringen. Klimatförändringen är inte vårt fel alltså så har vi inte ett ansvar att stoppa klimatförändringen.

6. (3p) Förklara vad följande begrepp innebär. Ge även exempel:
- (a) falsk dikotomi, (b) åberopande till popularitet, (c) analytiskt påstående (eng. analytic statement), (d) guilt by association, (e) halmdocka (eng: straw man), (f) ad hominem

Lycka till!

LUNDS
UNIVERSITET

Tentamensdatum: 2018-12-19
Kurs: FPRA 12:3, FPPA01:3
Examinerande lärare: Jakob Green
Werkmäster, Andrés García
Maxpoäng: 50

Filosofiska institutionen

Tentamen FPRA12:3, FPPA01:3 Moralfilosofi

A. Jakobs frågor: RACHELS

Fråga 1:

Borde du vara vegan, vegetarian, eller allätare?

- A) Redogör och analysera för hur en kantian skulle kunna resonera kring frågan. (3 p.)
- B) Redogör och analysera för hur en dygdetiker skulle kunna resonera kring frågan. (3 p.)
- C) Redogör och analysera för hur en utilitarist skulle kunna resonera kring frågan. (2 p.)
- D) Nämn någon eller några aspekter av frågan som du tycker att den korrekta moralteorin bör anse som centrala. Resonera kring varför just dessa aspekter bör ges en central roll i den, enligt dig, korrekta moralteorin. (2 p.)

Fråga 2:

En av de fundamentala aspekterna av spelteori är att spelet man studerar är strukturellt välväransat. Ett av de mest studerade spelen är Fångarnas Dilemma.

- A) Beskriv de karakteriserande egenskaperna hos fångarnas dilemma (2p).
- B) Ge ett exempel på en situation, fiktiv eller verklig, som kan klassas som ett fångarnas dilemma. OBS exemplet får inte innehålla några fångar eller situationer som har att göra med att skvallra (2p).
- C) Förklara hur fångarnas dilemma har använts för att rättfärdiga en hobbiesiansk moralteori (3p).

Fråga 3:

Utilitarister anklagas ofta för att inte kunna redogöra för att vi skulle kunna ha vissa okränkbara rättigheter, så som att inte bli oskyldigt dömda. Varför? Hur tycker du att en utilitarist bör besvara invändningen? (3 p.)

Fråga 4:

Rachels menar att dygdetiken lider av "ofullständighetsproblemet". Beskriv vad Rachels menar med ofullständighetsproblemet, och ge förslag på hur du tycker att en dygdetiker bäst kan bemöta det. (5 p.)

Var god vänd.

B. Andrés' frågor: BERGSTRÖM

Fråga 5:

Förklara hur man ska förstå misstagsteorin (på engelska känd som "the error theory"). Nämn en semantisk och en ontologisk fördel som denna teori kan tänkas ha. (5 p.)

Fråga 6:

Beskriv vad emotivismen är för sorts teori och vad den säger. Förklara varför emotivismen ofta förknippas med internalism om motivation och ta ställning till om detta är en fördel eller en nackdel för teorin. (6 p.)

Fråga 7:

Det finns enligt Bergström två typer av naturalism, varav en är en teori om mening och en är en teori om egenskaper. Beskriv de två versionerna av naturalism och nämn minst en fördel som den senare versionen har över den förra. (6 p.)

Fråga 8:

Förklara vilken sorts teori värderealismen är och vad den säger. Mackie har utmanat denna teori genom att åberopa fenomenet superveniens, medan Harman har utmanat den genom att åberopa vetenskapliga förklaringar. Redogör för dessa utmaningar och ta ställning till hur starka du tycker att de är. (8 p.)

OBS! Lägg svaren i separata konvolut!

Lycka till!
Jakob & Andrés

LUNDS
UNIVERSITET

Tentamensdatum: 2018-12-03
Kurs: FPRA 12:3, FPPA01:3
Examinerande lärare: Jakob Green
Werkmäster, Andrés Garcia
Maxpoäng: 50

Filosofiska institutionen

Tentamen FPRA 12:3, FPPA01:3 Moralfilosofi

A. Jakobs frågor: RACHELS

Fråga 1:

Jakob har kidnappat dina två katter, Alva och Bea. Satanist som han är tänker han ha ihjäl dem. Snäll som han är ger han dig dock möjligheten att välja en katt som får överleva. Om du inte gör ett val kommer han ha ihjäl båda katterna, om du väljer båda katterna kommer han ha ihjäl båda. Vad bör du göra rent moraliskt sett?

- A) Redogör och analysera för hur en kantian skulle resonera kring frågan. (3 p.)
- B) Redogör och analysera för hur en dygdetiker skulle resonera kring frågan. (3 p.)
- C) Redogör och analysera för hur en utilitarist skulle resonera kring frågan. (2 p.)
- D) Nämn någon eller några aspekter av frågan som du tycker att den korrekta moralteorin bör anse som centrala. Resonera kring varför just dessa aspekter bör ges en central roll i den, enligt dig, korrekta moralteorin. (2 p.)

Fråga 2:

Nämn och beskriv tre konsekvenser som Rachel menar att kulturrelativism för med sig. Redogör sedan för hur en kulturrelativist skulle kunna tänkas besvara frågan. (5 p.)

Fråga 3:

- A) Beskriv etisk egoism. (1 p.)
- B) Ange ett argument för etisk egoism och utvärdera argumentet samt ange ett argument mot etisk egoism och utvärdera argumentet. (3 p.)

Fråga 4:

- A) Redogör för åtminstone ett sätt som Kant kommer fram till en retributivistisk syn på straff. (2 p.)
- B) Analysera kritiskt Kants argumentation (hur ser strukturen på argumentet ut, har det några svagheter, kan det förbättras?). (4 p.)

Var god vänd.

B. Andrés' frågor: BERGSTRÖM

Fråga 5:

Förklara hur man ska förstå misstagsteorin (på engelska känd som "the error theory"). Nämn en semantisk och en ontologisk fördel som denna teori kan tänkas ha. (5 p.)

Fråga 6:

Den semantiska naturalismen anses ofta svårförenlig med internalism om motivation. Förklara hur det kommer sig. (6 p.)

Fråga 7:

Förklara vilken sorts teori emotivismen är och vad den säger. Kontrastera emotivismen med den självbiografiska naturalismen och ta ställning till vilken av de två teorierna som egentligen är mest rimlig. (6 p.)

Fråga 8:

Förklara vilken sorts teori värderealismen är och vad den säger. Mackie har formulerat en invändning mot värderealismen som förlitar sig på observationer om hur konstiga värden är (på engelska känt som "the argument from queerness"). Förklara detta argument och ta ställning till hur starkt du tycker att det är. (8 p.)

OBS! Lägg svaren i separata konvolut!

Lycka till!
Jakob & Andrés

LUNDS
UNIVERSITET

Filosofiska institutionen

Tentamen:
Kurs: FPRA12:4, FPPA01:4
Examinerande lärare: Dan E

Maxpoäng: 50
A: 45-50
B: 40-44
C: 35-39
D: 30-34
E: 25-29
U: 0-24

**Tentamen i praktisk filosofi:
Samhällsfilosofi
FPRA12:4, FPPA01:4
2015-12-16**

Wolff:

1. Förklara varför naturtillståndet enligt Locke från början var förhållandevis fridfullt. Förklara också varför det enligt honom i längden blev ohållbart.
2. Hur har man argumenterat mot marknaden från marxistiskt och socialistiskt håll?
3. Beskriv de olika formerna av positiv särbehandling ("affirmative action")? Menar Wolff att man kan rättfärdiga positiv särbehandling för att åstadkomma en mer jämställd arbetsmarknad? Vad finns det för argument för och emot?

Halldenius:

4. Redogör för skillnaden mellan positiv frihet, negativ frihet och frihet från dominans.
5. Varför menar Halldenius att makt och resursfördelning måste analyseras tillsammans och att Rawls följaktligen har fel när han hävdar att det är irrationellt att bry sig om sin relativa materiella position? Vad menar Michael Walzer med begreppet dominanta resurser?

LYCKA TILL!

Obs! Du måste uppvisa giltig legitimation!

Saknar Du giltig legitimation vid tentamenstillfället får Du inte tentera.

LUNDS
UNIVERSITET

Filosofiska institutionen

Tentamensdatum: 2019-01-18

Kurs: FPRA12:5

Examinerande lärare: Mattias Gunnemyr,
Frits Gävertsson

Ordinarie tentamen i praktisk filosofi: Religionsfilosofi & estetik (FPRA12:5)

Obs! Du måste uppvisa giltig legitimation!

Saknar Du giltig legitimation vid tentamenstillfället får Du inte tentera.

(Varje fråga ger ett av följande betyg E, D, C, B, A eller U. Betygen på delfrågorna vägs samman till ett samlat betyg för hela tentamen).

Vänligen lägg svaren till DEL I & DEL II i separata konvolut.

DEL 1: Estetik. Besvara *en* av frågorna (1)-(3) och *två* av frågorna (4)-(7):

Originaltextfrågor (besvara en av dessa):

- (1) I "On the Cognitive Triviality of Art" argumenterar Jerome Stolnitz för tesen att lärdomar från konsten är triviala. (i) Redogör kortfattat för Stolnitz's argumentation för denna slutsats, samt för (ii) hur en estetisk kognitivist som vill gå emot Stolnitz skulle kunna argumentera för att sanningar som nås via konsten inte är triviala, eller har något annat värde. (iii) Bör våra estetiska omdömen av ett verks värde påverkas av moraliska överväganden rörande det konstverket förmedlar (motivera ditt svar)?
- (2) Iris Murdochs kärleksbegrepp spelar en central roll i både hennes moralfilosofi och estetik. Redogör för (i) grunddragen i Murdochs kärleksbegrepp samt (ii) för hur det relaterar till hennes förståelse av det sublima. (iii) Vad ser du för fördelar respektive nackdelar med Murdochs ansats jämfört med Kant och Burke och vilken teori om det sublima tycker du är att föredra (motivera ditt svar)?
- (3) Morris Weitz argumenterar, influerad av Ludwig Wittgenstein, för att konstågrippet är ett "öppet begrepp". (i) Vad innebär det att ett begrepp är "öppet"? Weitz argumenterar också emot en hel rad klassiska definitionsförsök. (ii) Tycker du att Weitz är rättvis i sin kritik (motivera ditt svar)? (iii) Vilken roll tycker du att konstdefinitioner bör spela i den teoretiska debatten om estetik och konst, och vilka praktiska konsekvenser (om några) tycker du att en sådan debatt bör eftersträva (motivera ditt svar)?

Allmänna frågor (besvara två av dessa):

- (4) Hume försöker lösa det *s.k.* "smakens problem". (i) Vad innebär "smakens problem"? (ii) Hur försöker Hume lösa problemet? (iii) Hur skulle en mer realistiskt orienterad filosof kunna kritisera Humes lösningsförslag? (iv) Tycker du att vi kan lära oss något av av 1700-talets intresse för smakens problem och vilken relevans anser du att denna debatt har idag (motivera ditt svar)?

Var god vänd!

- (5) Utifrån sin förståelse av *mimesis* utmanar Platon konstens moraliska värde. (i) Redogör kortfattat för Platons utmaning. Humanisten, esteticisten, och transgressionalisten presenterar alla olika försök att bemöta Platons utmaning. (ii) Redogör för huvuddragen i dessa tre ansatser och ta ställning till vilken du tycker är rimligast (motivera ditt svar). (iii) Vad menar Hans-Georg Gadamer med ”dubbel mimesis”?
- (6) Virginia Woolfs roman *Mrs. Dalloway* (1925), som är starkt influerad av James Joyces *Ulysses* (1922), handlar om en dag i huvudpersonen överklasskvinnan Clarissa Dalloways liv där hon förbereder kvällens middagsbjudning. Romanen utforskar språkets relation till medvetandet, utmanar vår tidsuppfattning genom ständiga hopp i berättandet, byter hela tiden perspektiv genom att förflytta sig mellan olika karaktärens medvetanden och minnen, samt tecknar en bild av mellankrigstidens London. Hur kan man argumentera för att (i) romanens stilistiska egenheter är utmärkande för modernismen genom att fokusera på de fyra drag som Bale identifierar som centrala för denna? (ii) Hur kan man säga att avantgardet bygger vidare på dessa centrala drag? (iii) Vad ser du som de viktigaste förtjänsterna och bristerna med konst av den här typen (motivera ditt svar)?
- (7) Hegel och Heidegger antar båda ett historiskt perspektiv på konsten och delar in konsthistorien i perioder. (i) Redogör för de bådars respektive indelningar samt förklara kortfattat skillnaderna mellan dem. (ii) Vilka utmaningar och speciella krav på legitimering innebär inträdet i moderniteten för ansatser av den här typen? (iii) Vilka problem respektive möjligheter ser du med ett historiskt perspektiv av det här slaget när det tillämpas på estetiken (motivera ditt svar)?

DEL 2: Religionsfilosofi. Besvara valfria tre (3) av följande (5) frågor:

- (1) I tisdagens Svenska Dagbladet (2019-01-15) argumenterar Ulf Jonsson, som är professor i religionsfilosofi, för att den naturliga teologin (eller den naturliga religionen) är på frammarsch i länder såsom Tyskland, Storbritannien och USA, och att en diskussion om denna i den svenska offentliga debatten skulle vara åtråvärt eftersom den naturliga teologin gör det möjligt att reflektera över religiös tro utan att utgå från en specifik religion. Som exempel på att den naturliga teologin är på frammarsch internationellt lyfter han fram bland annat fram Alexander Pruss. Jansson skriver:

”En [...] samtida internationellt uppmärksammas föreläsare för naturlig teologi är kanadensaren Alexander Pruss, professor i filosofi vid Baylor University i Texas. [...] Pruss behandlar den naturliga teologins frågor med logikens tankeredskap. Det är i synnerhet frågor inom matematikens filosofi och modallogik som sysselsatt Pruss. Hans doktorsavhandling behandlar frågan om möjliga världar, och i sin senare forskning har han utarbetat en egen version av den tillräckliga grundens princip.

Den tillräckliga grundens princip brukar sägas gå tillbaka på den försokratiska filosofen Parmenides och dennes formulering ”Ingenting uppstår ur ingenting”. Sedan dess har många varianter av principen sett dagens ljus. Särskilt stort genomslag fick Leibniz version, ”Ingenting är utan förklaring”. Den tillräckliga grundens princip kan ses som ett uttryck för övertygelsen att våra mänskliga försök att förstå världen inte är principiellt förgäves, eftersom allt som är och sker beror på något slags orsak som vi kan upptäcka och som därmed gör världen begriplig för oss. Bron håller att köra på eftersom den är konstruerad på ett visst sätt, men om bron ändå sedan rasar ihop så beror också det på någonting. Tanken att det skulle finnas fenomen som inte alls har någon förklaring bidrar däremot till att göra världen obegriplig för oss.

Den tillräckliga grundens princip är central i Alexander Pruss naturliga teologi. I sin bok ”The principle of sufficient reason” (2006) utarbetade Pruss en egen version av principen, som inskränker dess giltighet till endast kontingenta (icke-nödvändiga) fakta. Mycket förenklat kan man säga att Pruss version går ut på att varje påstående som inte nödvändigtvis men däremot faktiskt är sant har en förklaring till att det är sant, och att denna förklaring i sin tur ytterst sett måste vara grundad i någonting som existerar med nödvändighet. I en essä publicerad 2012 visar Pruss att hans egen version av den tillräckliga grundens princip implicerar att Gud existerar. Pruss argument för Guds existens är en form av naturlig teologi. Han närmar sig frågan om Gud inte utifrån religiösa erfarenheter eller uppenbarelser, utan utifrån frågan hur det kommer sig att universum uppvisar begripliga strukturer. I Pruss argumentation är Gud den nödvändigt existerande entitet som förklarar varför universum är begripligt.”

Vilken typ av argument för Guds existens är det argument som Pruss presenterar? Är det teoretiskt eller ateoretiskt? Är det *a priori* eller *a posteriori*? Är det kosmologiskt, teleologiskt eller ontologiskt? Vad är skillnaden mellan dessa olika typer av argument? Vilka invändningar brukar framföras mot den typ av argument som Pruss framför? (Ta upp minst tre!) Vad sägs om denna typ av argument i *Dialoger om Naturlig Religion*? Håller argumentet? Diskutera!

- (2) I Descartes *Avhandling om metoden* framför Descartes ett resonemang som börjar med ett metodiskt tvivlande på allting och som slutar med ett argument för att Gud existerar. Redogör för detta resonemang och diskutera vilka styrkor och svagheter det har. Redogör dessutom för ytterligare en variant av det ontologiska gudsbeviset och diskutera detta. Vilka slutsatser drar du av dessa resonemang (motivera ditt svar)?

- (3) Beskriv hur det teleologiska gudsbeviset framställs i Humes *Dialoger om naturlig religion* och hur det framställs i "Om en särskild försyn och om livet efter detta". Jämför invändningarna som riktas mot detta argument i de båda texterna. Lyft fram åtminstone fyra invändningar. Vilka invändningar finns i den ena texten men inte i den andra och vice versa? Diskutera om invändningarna håller. Vilka slutsatser drar du utifrån denna diskussion? Håller det teleologiska gudsbeviset (motivera ditt svar)?
- (4) Vad innebär det ondas problem (teodicéproblemet)? Redogör för hur Philo beskriver detta problem i *Dialoger om naturlig religion*. Redogör också för Demeas och Kleanthes lösningar på problemet och de invändningar som i sin kan göras mot dessa lösningar. Finns det ytterligare lösningar på det ondas problem? Vilka invändningar kan göras mot dessa lösningar? Vilka slutsatser drar du av denna diskussion (motivera ditt svar)?
- (5) I *Religionens Naturhistoria* undersöker Hume "religionens ursprung i den mänskliga naturen". Vilket är detta ursprung enligt Hume? Förklara den process genom vilken Hume hävdar att teismen utvecklades ur polyteismen samt vad han menar med "flödet och återflödet" mellan dessa former av religion. Kan man enligt dig dra några filosofiskt intressanta slutsatser från religionens naturhistoria (motivera ditt svar)?

Lycka till!
Mattias & Frits

LUNDS
UNIVERSITET

Filosofiska institutionen

Tentamensdatum: 2018-06-15

Kurs: FPRA12:5

Examinerande lärare: Mattias Gunnemyr,
Frits Gävertsson

Ordinarie omtentamen i praktisk filosofi: Religionsfilosofi & estetik (FPRA12:5)

Obs! Du måste uppvisa giltig legitimation!

Saknar Du giltig legitimation vid tentamenstillfället får Du inte tentera.

(Varje fråga ger ett av följande betyg E, D, C, B, A eller U. Betygen på delfrågorna vägs samman till ett samlat betyg för hela tentamen).

Vänligen lägg svaren till DEL I & DEL II i separata konvolut.

DEL 1: Estetik. Besvara *en* av frågorna (1)-(3) och *två* av frågorna (4)-(7):

Originaltextfrågor (besvara en av dessa):

- (1) I "On the Cognitive Triviality of Art" argumenterar Jerome Stolnitz för tesen att lärdomar från konsten är triviala. (i) Redogör kortfattat för Stolnitz's argumentation för denna slutsats, samt för (ii) hur en estetisk kognitivist som vill gå emot Stolnitz skulle kunna argumentera för att sanningar som nås via konsten inte är triviala, eller har något annat värde. (iii) Bör våra estetiska omdömen av ett verks värde påverkas av moraliska överväganden rörande det konstverket förmedlar (motivera ditt svar)?
- (2) Iris Murdoch utarbetar i "The Sublime and the Good" en estetisk teori som lånar drag från Tolstoy, Kant, och Hegel samtidigt som den ger tragedin en framskjuten plats och ser nära kopplingar mellan konst och moral. Beskriv (i) grunddragen i Murdochs teori samt (ii) hur hon skiljer sig från (a) Tolstoy, (b) Hegel, och (c) Kant. (iii) Vilka fördelar respektive problem ser du med Murdochs ansats (motivera ditt svar)?
- (3) Morris Weitz presenterar, influerad av Ludwig Wittgenstein, en tes om konstabegreppet som ett "öppet begrepp". (i) Beskriv Weitz tes. Delvis som svar på denna utmaning utvecklades funktionalistiska och konventionalistiska definitionsförsök. Redogör för (ii) skillnaden mellan funktionalistiska och konventionalistiska teorier och (iii) utvärdera kortfattat dessa tre olika ansatsers problem respektive möjligheter.

Var god vänd!

Allmänna frågor (besvara två av dessa):

- (4) (i) På vilka två huvudsakliga sätt menar Martin Heidegger att "Stor konst" arbetar? (ii) Beskriv hur denna tes om "Stor konst" genererar en typ av *ontologisk historicitet* samt vad detta innebär. (iii) Anser du att Heideggers politiska övertygelser bör påverka vår utvärdering av hans estetik (motivera ditt svar)?
- (5) Kant och Hume försöker båda lösa det *s.k.* "smakens problem". (i) Vad innebär "smakens problem"? (ii) Hur försöker Hume respektive Kant argumentera för en objektiv norm för smakomdömen? (iii) Vad tycker du är den viktigaste lärdomen vi kan dra av 1700-talets intresse för detta problem och vilken relevans anser du att denna debatt har idag (Motivera ditt svar)?
- (6) Kjersti Bale utgår i mångt och mycket från Hans-Georg Gadamers hermeneutiska konstsyn. (i) Beskriv Gadamers konstsyn och de fördelar Bale ser med detta angreppssätt. (ii) Hur utgör ansatsens beroende av en etablerad kanon ett problem? (iii) Hur menar Bale att problemet bör hanteras, och vad tycker du om hennes lösningsförslag?
- (7) Pierre Bourdieu reagerar mot Immanuel Kants teori om smak. Redogör för (i) Bourdieus kritik, samt (ii) hur Thierry de Duve i sin tur kritiserar Bourdieu. (iii) Vilka lärdomar tycker du att man kan dra ur denna debatt (motivera ditt svar)?

DEL 2: Religionsfilosofi. Besvara valfria tre (3) av följande (4) frågor:

- (1) Redogör för tre olika varianter av det kosmologiska gudsbeviset. Hur framställs argument i *Dialoger om naturlig religion*? Vilken kritik riktas mot det? Ta dessutom upp åtminstone två andra invändningar mot denna typ av Gudsbevis. Diskutera dels om invändningarna håller, dels om dessa invändningar kan riktas mot alla versioner av det kosmologiska gudsbeviset eller om de enbart riktas mot en viss version av det detta gudsbevis. Vilka slutsatser drar du om Guds existens och natur av denna diskussion? (Motivera ditt svar)
- (2) I Humes *Dialoger om naturlig religion* driver karaktären Kleanthes ett argument *a posteriori* som på en gång skall bevisa "Gudomens existens och dess likhet med människans sinne och intelligens". Redogör för detta argument. Lyft fram och diskutera åtminstone fyra av de invändningar som riktas mot argumentet i dialogerna. Vilka slutsatser drar du av denna diskussion? (Motivera ditt svar)
- (3) Har vi en plikt gentemot Gud att inte ta vårt eget liv? Beskriv Humes argument mot denna tes i "Om självmord", och diskutera om de håller. Kan slutsatsen i denna text också gälla andra handlingar (såsom mord eller stöld)?
- (4) Vad är Humes grundläggande poäng(er) i *Dialoger om naturlig religion*? För att besvara denna fråga – diskutera vilken av karaktärerna i dialogerna som närmast framför Humes egen position, samt hur påståendet i del XII att det teleologiska gudsbeviset trots allt håller stämmer överens med argumentationen om detta gudsbevis i del II-VIII.

Lycka till!
Mattias & Frits